

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Absolutio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

omnium iustitiam solum habere propitium cui
 Omne quod mihi ipse non imputare decreuerit, sic est
 non fuerit. Non peccare Dei iustitia est: hominis iustitia, in-
 algentia Dei. *Idem serm. 23. in Cantu.*

Abstemiorum laudes in ebrietas detestatione & vini
 vide *Esa. 5. 11. 12. 22. Et 22. 13. Et 28. 16. Et 16. 12. Daniel. 1. 8. 10. 1. 3. 3. Amos. 2. 8. 12. Et 6. 6. F. 42. 5. Roman. 14. 21. Eph. 1. Timoth. 3. 8.*

SENTENTIA PLURIM.

Abstemij.

Abstemius dicitur est qui vino abstinet: Græcè, *abstomios*. Gellius, libr. 10. capit. 23. Qui de victu atque cultu populi Romani scripserunt, mulieres Romæ atque in Latio ætate abstemias egisse, hoc est, vino semper, quod Temetum præca lingua appellabatur, abstinuisse dicunt, Chaldei vinum aqua dilutum *רמין* *remed* appellarunt, à quo quodcumque vinum Latinis veteribus dictum est: inde temulentia, temulentus ebrius, sobrius abstemij oppositi, & *אבסטיא* Græcis, ebrietas, unde temerum, vt nonnulli existimant, quamvis ex articulo & nomine conflata compositio non ita conueniat. Ouidius Metamorph. libro decimo quinto. *Clitorio quicquam, sitim de fonte lenavit, Vina fugit, gaudet, meris abstemius unda.*

Alimenta & necessaria sunt pro conseruatione humani indiuidui, & iucunda. Abstinentia igitur qualicumque, siue necessitati, siue voluptati tantum detrahat, vel in nobis sita non est; sed à natura morboue prouenit (sic quidam ab ortu, quidam ex morbo redduntur abstemij: sunt & qui nihil omnino cibi potius affumant) vel in nobis sita est. Abstinent proinde ab alimentis tam necessarijs quam iucundis alij quidem sponte, alij coacti. Et sponte quidem ijs vt præsentibus vt, sic abstentia comparare recusant, sine vel inhoneste (vt qui ferme seipios vitæ tædio, aut desperatione acri enecant) vel honesto atque bono.

De cibi potius vsu vel abstinentia, regulas Ecclesiæ tradidit Apostolus sequentes.

Qui manducat (qui bibit) non manducantem (non bibentem) haud spernat: & qui non manducat (abstemius) manducantem (vinum bibentem) non iudicat. Deus enim illum assumpsit. Tu quis es, qui iudicas alienum seruum? Qui manducat (bibit) Domino manducat (bibit) & qui non manducat (qui non bibit) Domino non edit (non bibit) & gratias agit Deo. *Roman. cap. 14. vers. 3. 6.*

Non est regnum Dei esca & potus: sed iustitia, pax & gaudium in Spiritu S. *Rom. 14. 17.*

Itaque si mortui cum Christo liberi estis ab elementis mundi, quid vt uiuentes in mundo rebus oneramini? Ne attigeris, neque gustaueris, neque contrectaueris. *Coloss. 2. 20. 21.*

Ne amplius esto abstemius: sed vino pauculo utere, propter stomachum tuum, & crebras tuas infirmitates. *1. Timoth. capit. 5. vers. 23.*

Vt naturæ ductu quidam à vino abstinent, & propriè dicuntur Abstemij, sunt & qui ex diuino vel honesto instituto, aut saltem non turpi vinum nullo modo gustant.

DICTA ET EXEMPLA
 Biblica.

Domini de Nazareis loquens, Vir (inquit) siue mulier, cum fecerint votum vt sanctificentur, & se voluerint Domino consecrare, à vino & omni quod inebriare potest abstinebunt, nempe toto Nazareatus sui tempore. *Numer. 6. 1. 2. Et c.*

Samsonis Nazareti matri edixit Angelus, caue ne vinum bibas aut liceram. *Judic. 13. 4. 7.*

Ioannes Baptista Abstemius declaratur. Vinum & siceram non bibit, inquit Angelus. *Luce. 1. 15. Venit Ioannes, non bibens vinum.* *Luce. 3. 33.*

De Rechabitis abstemijs ex patris instituto, Hieremias, Posui, (inquit) ante filios familiae Rechabitarum scyphos, atque calices plenos vino, & dixi eis, Bibite vinum. Qui dixerunt, Non bibemus vinum: quia Ionadab filius Rechab pater noster præcepit nobis, dicens, Ne bibatis vinum & vos & filij vestri in æternum. *Hierem. 35. vers. 5. 6.*

Aaroni & sacerdotalis ordinis viris reliquis dicit Dominus, Vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filij tui, quando intrabitis tabernaculum testimonij, ne moriamini: vt habeatis scientiam discernendi inter sanctum & profanum, inter pollutum & mundum, doceatisque filios Israel omnia legitima mea, quæ locutus sum ad eos per manum Moïsi. *Leuit. capite decimo, vers. 10. 10. 9.*

Vinum non bibit vllus sacerdos, quando ingressurus est atrium interius. *Ex. 24. 41.*

Cogitavi (inquit Salomon) in corde meo abstrahere à vino carnem meam, vt animum meum transferrem ad sapientiam. *Ecclesi. 2. 3.*

Ne propter pabulum, inquit Iosephus, solueritis quod opus? de quo ait, Bonum carnem non edere, & non potare. Nam qui in istis serubiacabilis & propitiab non est. Quidam credit omnia manducanda esse, quidam infirmus olera vescitur: qui mancat, ne nullifiet non cantem. Tu quis es, qui alienum sum iudicas? Et qui cat, & qui non manducat, Deo agredias. Cum autem arbitrio veteri controuersiam fieri, quanto magis diuino? bar quosdam castigatores & interdites vitæ inculcare fastidio, non qui ex officio abstinerent, probare verò qui non qui in conuitium creatoris. Etdaues macelli tibi permittens esui omnia ad constitutum idolochytorum ptionem, non tamen in macello regem Dei incluit. Ne inquit, esus aut potus est Dei regnum. Esca nos Deo commendat, non vt de arida dictum puteat potius de vincta & ta. Siquidem subijciens, nec si manducauerimus abund nec si non manducauerimus deficient: tibi magis ino abundare te existimas si edas, & deficit si non edas, & ideo tractas. *Terrullianus de teimij adf. V. scilicet, capite sexto.*

Clamat Apostolus, Non est regnum Dei esca & potus stitia, & pax, & gaudium. Item alio lo. Esca ventris, & verus Deus autem & hunc & hanc euacuabit corpus autem mationi, sed Domino, & Dominus corpori. Deus ventris tur, nec cibis, quos Dominus dixit perire & in secessu natu purgari. Nam qui per esca Dominum cetero, prope est vt De habeat ventrem suum. Cibis, inquam, vus, & sanctus, & est fides recta, immaculata conscientia, & innocens anima: sic pacitur, Christo consecutus, talis epuror coniuua est sunt epulæ quæ Angelos pasunt, iste lumenque que ma ciunt. Hinc est vox illa legis, Non in pantanum vitæ in omni verbo quod proficitur ex ore E. Hinc illa Ch esca est, vt factam voluntatem eius qui mensit, & vt consi opus eius. Hinc, Quæritis me, non quia signa vidistis, sed quæ ducatis de panibus meis, & saturati estis. Operamini aut escam quæ perit, sed escam permanentem in vitam & quam filius hominis vobis dabit, hunc enim signauit De tia, inquam, & continentia, & reliquis virtutibus. Deus colit & Zachariam refert (capite septimo.) Si marueritis, inquit batis, nonne vos manducatis aut bibitis? eximens cibos non ad Deum peruenire, sed ad hominem: neminem carne est, vt carne placetur: nec in has voluptatitatonitus, v gaudet cibis. Deus sola gaudet fide nostra, ta innocentia ritate, solis virtutibus nostris, quæ habitant in ventre, nimo, qualis nobis acquirit diuinus timor: celestis me terenus cibis. Ex quibus congruenter inctatus est A superstitionibus Angelorum seruientes, infusos à sensu caput Christum non tenentes, ex quo omne corpus pe concatenatum, & fibula charitatis membrum utis inu que concretum, crescit in Deum; sed illa serantes, Nete neque contrectaueritis, quæ imaginem quidam videantur religionis, dum corpori non pariter; nullus tamen em tum omnino iustitæ, dum ad elementa, quibet per baptis tui sumus, voluntaria seruitute reuocamur. *Quatians. et Cibus Iudæis, apud Terrullian. cap. 5.*

Vinum bibere non turpe est, ablit: hæc lux hereticor cepta) sed Apostolus Timotheum nolens proter multa dines prioris esse abstemium, vini modici vini ei concessi dedecus esse non putaret non posse abique illis auxilio borans membrum erigere. *Chryssostomus homilia. ad populo trochen.*

Essei, quos Iosephus & Philo Iudeus descriperunt, à ab esu carniu) abstinuere, quod vinum deicentæ venci irritamentum esse dicerent. Hæc scribens Philo, inquit *See libro. capite. 12.* significare voluit illos Hebræis, qui sua æ gionem quidem Christianam profitebantur, adhuc tamen Iudæorum in vita fuisse sequutos, & eorum instituta serual reperit *Nicephorus*, & *Sophronius* quoque testatur in ci. Philo (inquit) videns primam Ecclesiam Alexandri zantem, quasi in laudem gentis suæ de eorum conuerfati pfit.

Ex Tatiani Schola circa annum Domini 181 progressi cratitæ, quos *Epphanus* depingit libro secundo, como piti in mysterijs quidem vino vt noluerunt, sed atia, vnde e *id potius est utay*, quasi dicat, aquæ patroni. Eide Severia dicit, *id est utay id est utay*, id est a vino prioris abstine nem abstinentiæ à vino istorum hæreticorum vinum nullo